

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

Ideiglenes változat

P9_TA-PROV(2019)0034

Szudán

Az Európai Parlament 2019. január 17-i állásfoglalása Szudánról (2019/2512(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Szudánról szóló korábbi állásfoglalásaira, többek között a 2018. május 31-i¹, a 2018. március 15-i², a 2017. november 16-i³ és a 2016. október 6-i állásfoglalását⁴,
- tekintettel az 1966-os Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, amelynek a Szudáni Köztársaság 1986 óta részes fele,
- tekintettel arra, hogy 2007-ben Szálih Mahmúd Oszmán emberijog-védőnek ítélték oda a gondolatszabadságért járó Szaharov-díjat,
- tekintettel az 1948. évi Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a Tanács Szudánra vonatkozó, 2018. november 19-i következtetéseire,
- tekintettel a trojka (az Egyesült Államok, Norvégia és az Egyesült Királyság) és Kanada által a továbbra sem szűnő szudáni tiltakozásokra adott válaszról tett, 2019. január 8-i nyilatkozatra,
- tekintettel a külügyi és biztonságpolitikai főképviselő szóvivőjének a továbbra sem szűnő szudáni tiltakozásokról szóló, 2018. december 24-i és 2019. január 11-i nyilatkozataira,
- tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Chartájára,
- tekintettel Szudán 2005. évi alkotmányára,
- tekintettel a szudáni kormány által 2005-ben aláírt Cotonoui Megállapodásra,
- tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendre,

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0233.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0080.

³ HL C 356., 2018.10.4., 50. o.

⁴ HL C 215., 2018.6.19., 33. o.

- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa által 2018. december 11-én rendezett, szudáni emberi jogi helyzetről szóló interaktív párbeszédre,
- tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel december közepén a szudáni kormány bejelentette, hogy az egyre növekvő infláció miatt véget vet az alapvető árucikkek számára nyújtott támogatásoknak; mivel az országban fennálló, mintegy 122%-os infláció jelenleg a második legmagasabb a világon¹;
- B. mivel 2018. december 19. óta Szudán-szerte tüntetők vonultak az utcákra az ármelkedések, az alapvető árucikkek támogatásának csökkentése és az üzemanyaghiány ellen tiltakozva; mivel e tiltakozások a városokról és falvakról a fővárosra, Kartúmra is áttejedtek;
- C. mivel a tüntetések kibővültek, és további tízezrek vonultak az utcára, és a tekintélyelvű rezsimet ellenzők a szudáni társadalom széles keresztmetszetét képviselik, és lemondásra szólítják fel a 29 éve hatalmon lévő Omár al-Basír elnököt;
- D. mivel a tüntetőkkel szolidaritást vállalva 22 politikai párt kilépett a kormányból; mivel a tiltakozásokat az elnök néhány korábbi szövetségese és kormányzó pártjának néhány tagja támogatja, akik komoly kihívás elé állítják al-Basír elnököt, aki módosítani kívánja az alkotmány 57. cikkét annak érdekében, hogy megbízatása élete végéig szóljon;
- E. mivel 2019. január 1-jén 22 ellenzéki politikai párt és csoport követelte, hogy al-Basír elnök adja át a hatalmat egy „szuverén tanácsnak” és egy átmeneti kormánynak, amely egy „megfelelő” időpontra demokratikus választásokat tűzne ki; mivel a következő szudáni elnökválasztások 2020-ban esedékesek; mivel a szudáni alkotmány értelmében al-Basír elnök nem jelöltheti magát újra, ha jelenlegi megbízatása véget ér; mivel egyes szudáni törvényhozók kijelentették, hogy hajlandók módosítani az alkotmányt az elnök hivatali idejének meghosszabbítása céljából, lehetővé téve, hogy al-Basír elnököt 2020-ban újraválasszák;
- F. mivel a szudáni hatóságok nemzeti biztonsági erőket, rendőröket és paramilitáris csoportokat is bevetettek, akik túlzott erőszakot alkalmaztak a fegyvertelen tüntetők feloszlására, gumibottal ütötték őket és éles lőszerrel, gumilövedékekkel és könnygázzal is használtak;
- G. mivel al-Basír elnök az egyetlen olyan, hivatalban lévő államfő, aki körözés alatt áll a dárfúri etnikai tisztogatásra irányuló kampánya során elkövetett, emberiesség elleni bűncselekmények, háborús bűncselekmények és népirtás miatt, és aki ellen a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) 2009. március 4-én és 2010. július 12-én elfogatóparancsot adott ki; mivel annak ellenére, hogy Szudán mint állam nem részese a Római Statútumnak, az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1593(2005). számú határozata értelmében együtt kell működnie az NBB-vel; mivel az ellene kiadott elfogatóparancs ellenére al-Basír elnök büntetlenül folytatta a bűncselekmények elkövetését, a polgári

¹ Steve H. Hanke, a Johns Hopkins Egyetem professzorának számítása szerint.
<https://allafrica.com/stories/201807230267.html>

személyek elleni bombázásokat és támadásokat Dárfúron kívül a Kék-Nílus és Dél-Kordofán tagállamokban élőkre is kiterjesztve;

- H. mivel a nemzetközi emberi jogi szervezetek szerint 2019. január 1-jére a halálos áldozatok száma elérte a 45-öt; mivel a szudáni kormány csak 24 halálesetről számolt be; mivel 2019. január 9-én további három tüntető vesztette életét egy szudáni kormányellenes tüntetés során; mivel ugyanazon a napon került sor Kartúmban az al-Basír elnököt támogató első megmozdulásra;
- I. mivel a szudáni kormány szerint a rendőrség a tiltakozások három hetében 816 személyt tartóztatott le, de a civil társadalom szerint a tényleges szám sokkal magasabb; mivel a kartúmi egyetem karainak több alkalmazottját is letartóztatták azután, hogy csatlakoztak a tiltakozásokhoz; mivel számos – többek között súlyos sérüléseket elszenvedett – ellenzéki vezető, újságíró, emberijog-védő, egyetemi professzor és diák továbbra is őrizetben van, és sem családtagjaik, sem ügyvédek, sem orvosok nem látogathatják meg őket;
- J. mivel 2019. január 8-án Szálih Mahmúd Oszmán szudáni emberi jogi ügyvédet, a Szaharov-díj 2007. évi kitüntetettjét letartóztatták ügyvédi irodájában; mivel a hatóságok megerősítették, hogy őrizetben van, de fogva tartásának helyét nem hozták nyilvánosságra; mivel Oszmán úr családja rendkívüli módon aggódik fogva tartása miatt, mivel magas vérnyomásban és cukorbetegségben szenved, ami orvosi nyomon követést tesz szükségessé;
- K. mivel a letartóztatási hullám kiterjedt számos emberijog-védőre és ellenzéki képviselőre is;
- L. mivel 2019. január 8-án Ali Oszmán Taha korábbi alelnök figyelmeztette a kormány ellenzőit, hogy a milícia „brigádjai” meg fogják védeni az országot;
- M. mivel a szabad, független és pártatlan média a demokratikus társadalmak egyik alapvető eleme; mivel a kormány megakadályozta a közösségi média honlapjaihoz való hozzáférést, és több napilap tartózkodott az újságok kinyomtatásától azt követően, hogy a Szudáni Nemzeti Hírszerző és Biztonsági Szolgálat (NISS) korlátozásokat vezetett be a tiltakozásokkal kapcsolatos információk közzétételét illetően; mivel a VPN-ek széles körű használata lehetővé tette az emberek számára, hogy grafikus képeket és videofelvételeket osszanak meg egymással a megsebesített vagy megölt tüntetőkről; mivel a Ríporterek Határok Nélkül szervezet sajtószabadsággal kapcsolatos 2018. évi rangsorában Szudán 180 ország között a 174. helyen áll; mivel 2019. január 13-án a Szudáni Szakemberek Egyesülete, amely többek között orvosokat, professzorokat és mérnököket tömörít, „a lázadás hete” alkalmából tiltakozásra szólított fel a fővárosban, Kartúmban és más városokban, például a keleti Madaniban, a déli Kosztiban és az északi Dongolában; mivel első alkalommal a dárfúri konfliktus sújtotta régióban, Nyalában és al-Faserben is közzétettek a tiltakozásra való felhívást;
- N. mivel emberijog-védők szerint országszerte különösen sok, a dárfúri régióból származó személyt zaklattak és tartóztattak le, akkor is, ha nem vettek részt a tüntetéseken;
- O. mivel Szudán még nem ratifikált több alapvető emberi jogi szerződést, többek között a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni

egyezményt és a nőkkal szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményt;

- P. mivel az Egyesült Államok, Norvégia és az Egyesült Királyság alkotta és Kanada által támogatott trojka nyilvánosan elítélte a szudáni tüntetések brutális elfojtását;
 - Q. mivel az Unió magas szintű kapcsolatokat tart fenn a szudáni kormánnyal, többek között biztosok Szudánba látogatása révén;
 - R. mivel az Open Doors International által összeállított 2018. évi World Watch lista szerint Szudán a világon a negyedik legrosszabb ország a keresztények számára; mivel a többi vallási kisebbség és a nem hívők helyzete szintén kihívásokkal teli;
1. határozottan elítéli a NISS által a továbbra sem szűnő lakossági tiltakozások során alkalmazott túlzott erőszakot és a szudáni hatóságok általi folyamatos elnyomást, amely továbbra is aktivistákat és emberijog-védőket, valamint ügyvédeket, tanárokat, diákokat és orvosokat vesz célba;
 2. felszólítja a szudáni kormányt, hogy vessen véget a halálos kimenetelű erőszaknak, az önkényes letartóztatásoknak és a békés tüntetők őrizetbe vételének, valamint hogy akadályozza meg a további vérontást és a kínzások alkalmazását; hangsúlyozza, hogy valamennyi bűnüldöző és biztonsági testületnek a kormány közvetlen ellenőrzése alatt kell eljárnia, összhangban Szudán alkotmányos és nemzetközi kötelezettségeivel;
 3. részvétét fejezi ki a lakossági tiltakozások kezdetekor induló erőszak áldozatainak és azok családjának;
 4. követeli a Szaharov-díjas Szálih Mahmúd Oszmán azonnali és feltételek nélküli szabadon bocsátását, és nyomatékosan felszólítja a szudáni kormányt, hogy biztosítsanak számára sürgős orvosi ellátást, és akadálytalan hozzáférést ügyvédjéhez és családjához;
 5. kéri a szudáni kormányt, hogy tartsa tiszteletben a lakosság azon jogát, hogy hangot adjon aggódmalmainak, és tegye lehetővé a szudáni emberijog-védők számára, hogy korlátozások és megtorlások nélkül jogszerűen végezhesék munkájukat az emberi jogok védelmében;
 6. különösen aggódik a szudáni hatóságok által 2018. december 23-án letartóztatott 32 dárfúri származású egyetemi hallgató sorsa miatt, akiket a médiában is közszemlére tettek, és akiket állítólag azzal vádolnak, hogy Izraelben képezték ki őket, és őket okolják a tiltakozások folytatódásáért;
 7. követeli, hogy a szudáni kormány haladéktalanul és feltétel nélkül bocsássa szabadon valamennyi emberijog-védőt, újságírót, politikai ellenzéki vezetőt és más olyan tiltakozót, akit jelenleg vádemelés és tárgyalás nélkül tartanak fogva, és a bíróság elé állított személyek számára teljes körűen biztosítsa a jogi képviselőhöz való hozzáférést; felszólítja a szudáni kormányt, hogy adjon számot e személyek hollétéről;
 8. felszólítja a szudáni kormányt, hogy haladéktalanul vizsgálja ki a rendőrség és a NISS által letartóztatott emberekkel szembeni kínzásokra, bántalmazásokra, önkényes fogva tartásra és túlzott erőszakra vonatkozó valamennyi állítást, ideértve a szükséges orvosi kezelés megtagadását is, és tisztességes bírósági eljárás keretében számoltassa el a

felelősöket annak érdekében, hogy az eredményeket nyilvánosságra hozza, és a felelősöket a nemzetközi normákkal összhangban felelősségre vonja;

9. úgy véli, hogy a szabad, független és pártatlan média, amelyben a nyílt vita kulcsszerepet tölt be, a demokratikus társadalmak egyik alapvető eleme; felhívja az Uniót, hogy fokozottan törekedjen a véleménynyilvánítás szabadságának külső politikái és eszközei révén való előmozdítására, többek között Szudánban is;
10. követeli az internethez való hozzáférésre vonatkozóan bevezetett korlátozások és a véleménynyilvánítás szabadságának az újságok cenzúrázása révén való korlátozása haladéktalan megszüntetését, és nyomatékosan felszólítja Szudánt, hogy hajtson végre reformokat a véleménynyilvánítás szabadságának garantálása érdekében, alkotmányos kötelezettségeivel és nemzetközi kötelezettségvállalásaival, többek között az első ízben 2005. június 25-én, Luxembourgban módosított Cotonoui Megállapodással összhangban;
11. sajnálatosnak tartja a keresztények, más vallásúak és nem hívők állam által jóváhagyott üldözését, valamint a templomok bezáratását és lerombolását; ismételten leszögezi, hogy a gondolat, a vallás és a meggyőződés szabadsága egyetemes emberi jog, amelyet mindenhol és mindenki esetében meg kell védeni;
12. hangsúlyozza a választási naptár fenntartásának fontosságát, ugyanakkor aggodalommal állapítja meg, hogy megkezdődött a szudáni alkotmány megváltoztatására irányuló folyamat annak lehetővé tétele érdekében, hogy al-Basír elnök még egyszer elnökjelöltként indulhasson;
13. ismételten kéri, hogy al-Basír elnök tegyen eleget a nemzetközi jognak, összhangban azon egyezményekkel és szerződésekkel, amelyeknek kormánya is részes fele; támogatja továbbá az NBB szerepét a vele szemben háborús bűncselekmények, emberiség elleni bűncselekmények és népiirtás miatt emelt vádak kivizsgálásában;
14. emlékeztet Sztilianidesz biztos 2018. május 31-én, az Európai Parlamentben tett nyilatkozatára, amelyben kifejtette, hogy az Unió továbbra is élni fog a rendelkezésére álló különböző eszközökkel a szudáni nők és lányok emberi jogainak előmozdítása és védelme érdekében, többek között a minőségi oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésük javítása és jogaik közösségeken belüli tudatosítása révén, különösen az olyan káros gyakorlatok visszaszorítása érdekében, mint amilyen a női nemi szervek megcsonkítása;
15. nyomatékosan felszólítja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletét (alelnök/főképviselet) és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a „migrációkezelési” és a terrorizmusellenes intézkedések ne veszélyeztessék az emberi jogok támogatását; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az Unió és egyes tagállamok Szudánnal folytatott migrációügyi együttműködését a rezsim ürügyként használja arra, hogy növelje az emberek ellenőrzésére és elnyomására való képességét, például – többek között a határokon – a megfigyelési képességek megerősítése révén, valamint – például biometrikus – felszerelések biztosítása révén; felhívja ezért az Uniót és tagállamait, hogy biztosítsanak teljes átláthatóságot a biztonság területére vonatkozó, Szudán részvételével zajló projektek tekintetében, ideértve valamennyi tervezett tevékenységet és az uniós és nemzeti finanszírozás kedvezményezettjeit is;

16. ismételten felszólít a belső elnyomásra használt vagy használható bármely biztonsági berendezés, többek között az internetes felügyeleti technológiák olyan államok – például Szudán – részére történő kivitelének, értékesítésének, frissítésének és karbantartásának uniós szintű betiltására, amelyek ember jogi megítélése aggodalmakra ad okot;
17. tudomásul veszi az Európai Külügyi Szolgálat szóvivőjének a továbbra sem szűnő tiltakozásokkal kapcsolatban tett nyilatkozatát; felhívja az alelnököt/főképviselet, hogy nyilvánosan ítélje el az ijesztő szudáni helyzetet, és használjon fel minden rendelkezésére álló befolyásolási eszközt arra, hogy a szudáni hatóságokat rászorítsa a még mindig folyó erőszak és elnyomás, tömeges letartóztatások és öldöklések beszüntetésére, valamint ösztönözze őket arra, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi normákat és jogszabályokat;
18. hangsúlyozza az Unió elkötelezettségét a humanitárius segítségnyújtás és a szudáni civil társadalmi szervezetek támogatása iránt, és arra ösztönzi az Uniót és tagállamait, hogy folytassák erőfeszítéseiket e területeken; nyomatékosan felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Fejlesztési Alap keretén belül fokozza a szudáni emberijog-védőknek és civil társadalmi szervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatást;
19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, Szudán kormányának, az Afrikai Uniónak, az ENSZ főtitkárának, az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek és a Pánafrikai Parlamentnek.